

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ద్వివచితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ ద్విసవతితమోఽధ్యాయః

లోనుశ ఉవాచ

ధనంజయేన చాప్యుక్తం యత్తచ్చుణు యుధిష్ఠిర ।
యుధిష్ఠిరం భ్రాతరం మే యోజయేర్ధర్మయా శ్రియా ॥ 92-1॥

త్వం హి ధర్మాన్ పరాన్ వేత్థ తపాంసి చ తపోధన ।
శ్రీమతాం చాపి జానాసి ధర్మం రాజ్ఞాం సనాతనమ్ ॥ 92-2॥

స భవాన్ పరమం వేద పావనం పురుషం ప్రతి ।
తేన సంయోజయేథాస్త్వం తీర్థపుణ్యేన పాండవాన్ ॥ 92-3॥

యథా తీర్థాని గచ్ఛేత గాశ్చ దద్యాత్ స పార్థివః ।
తథా సర్వాత్మనా కార్యమ్ ఇతి మామర్జునోఽబ్రవీత్ ॥ 92-4॥

భవతా చానుగుష్టో ఽసౌ చరేత్ తీర్థాని సర్వశః ।
రక్షోభ్యో రక్షితవ్యశ్చ దుర్గేషు విషమేషు చ ॥ 92-5॥

దధీచ ఇవ దేవేంద్రం యథా చాప్యంగిరా రవిమ్ ।
తథా రక్షస్వ కౌంతేయాన్ రాక్షసేభ్యో ద్విజోత్తమ ॥ 92-6॥

యాతుథానా హి బహవః రాక్షసా పర్వతోపమాః ।
త్వయాభిగుప్తం కౌంతేయం న వివర్తేయురంతికమ్ ॥ 92-7॥

సోఽహమింద్రస్య వచనాత్ నియోగాదర్జునస్య చ ।
రక్షమాణో భయేభ్యస్త్యాం చరిష్యామి త్వయా సహ ॥ 92-8॥

ద్విస్తీర్థాని మయా పూర్వం దృష్టాని కురునందన ।
ఇదం తృతీయం ద్రక్ష్యామి తాన్యేవ భవతా సహ ॥ 92-9॥

ఇయం రాజర్షిభిర్యాతా పుణ్యకృద్భిర్యుధిష్ఠిర ।
మన్వాదిభిర్మహారాజ తీర్థయాత్రా భయాపహా ॥ 92-10॥

నాన్యజుర్నాకృతాత్మా చ నావిద్యో న చ పాపకృత్ ।
స్నాతి తీర్థేషు కౌరవ్య న చ వక్రమతిర్నరః ॥ 92-11॥

త్వం తు ధర్మమతిర్నిత్యం ధర్మజ్ఞః సత్యసంగరః ।
విముక్తః సర్వసంగేభ్యః భూయ ఏవ భవిష్యసి ॥ 92-12॥

యథా భగీరథో రాజా రాజానశ్చ గయాదయః ।
యథా యయాతిః కౌంతేయ తథా త్వమపి పాండవ ॥ 92-13॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

న హర్షాత్ సంప్రపశ్యామి వాక్యస్యాస్యోత్తరం క్వచిత్ ।
స్మరేద్ధి దేవరాజో యం కో నామాభ్యధికస్తతః ॥ 92-14॥

భవతా సంగమో యస్య భ్రాతా చైవ ధనంజయః ।
వాసవః స్మరతే యస్య కో నామాభ్యధికస్తతః ॥ 92-15॥

యచ్ఛ మాం భగవానాహ తీర్థానాం దర్శనం ప్రతి ।
ధౌమ్యస్య వచనాదేషా బుద్ధిః పూర్వం కృతైవ మే ॥ 92-16॥

తద్ యదా మన్యసే బ్రహ్మాన్ గమనం తీర్థదర్శనే ।
తదైవ గంతాస్మి తీర్థాన్ ఏష మే నిశ్చయః పరః ॥ 92-17॥

వైశంపాయన ఉవాచ

గమనే కృతబుద్ధిం తు పాండవం లోమశోబ్రవీత్ ।
అఘుర్భవ మహారాజ అఘుః ప్షైరం గమిష్యసి ॥ 92-18॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

భిక్షాభుజో నివర్తంతాం బ్రాహ్మణా యతయశ్చ యే ।
క్షుత్తృడధ్వశ్రమాయాసశీతార్తిమసహిష్ణవః ॥ 92-19॥

తే సర్వే వినివర్తంతాం యే చ మృష్టభుజో ద్విజాః ।
పక్వాన్నలేహ్యాపానానాం మాంసానాం చ వికల్పకాః ॥ 92-20॥

తేఽపి సర్వే నివర్తంతాం యే చ సూదానుయాయినః ।
మయా యథోచితాజీవ్యైః సంవిభక్తాశ్చ వృత్తిభిః ॥ ॥92-21॥

యే చాప్యనురతాః పౌరాః రాజభక్తిపురఃసరాః ।
ధృతరాష్ట్రం మహారాజమ్ అభిగచ్ఛంతు తే చ వై ॥ ॥92-22॥

స దాస్యతి యథాకాలమ్ ఉచితా యస్య యా భృతిః ।
స చేద్ యథోచితాం వృత్తిం న దద్యాన్మనుజేశ్వరః ॥ ॥92-23॥

అస్మత్ప్రియహితార్థాయ పాంచాల్యో వః ప్రదాస్యతి । ॥92-24॥

వైశంపాయన ఉవాచ

తతో భూయిష్టశః పౌరాః గురుభారప్రసీడితాః ।
విప్రాశ్చ యతయో ముఖ్యాః జగ్ముర్నాగపురం ప్రతి ॥ ॥92-25॥

తాన్ సర్వాన్ ధర్మరాజస్య ప్రేమ్ణా రాజాంబికాసుతః ।
ప్రతిజగ్రాహ విధివద్ ధనైశ్చ సమతర్పయత్ ॥ ॥92-26॥

తతః కుంతీసుతో రాజా లఘుభిర్బ్రాహ్మణైః సహ ।
లోమశేన చ సుప్రీతః త్రిరాత్రం కామ్యకేఽవసత్ ॥ ॥92-27॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత తీర్థయాత్రాపర్వణి
లోమశతీర్థయాత్రాయాం ద్వివవతితమోఽధ్యాయః ॥92॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

